

KARADŽIĆ NEĆE PRISUSTVOVATI POČETKU SUĐENJA

Author: [Rachel Irwin](#)

Okrivljeni najavljuje da će bojkotovati suđenje, tvrdeći da mu nije dato dovoljno vremena da se pripremi. Haški tribunal je saopštio da će suđenje Radovanu Karadžiću početi, kao što je i najavljeno, 26. oktobra – iako je bivši predsednik bosanskih Srba najavio da se neće pojaviti.

U pismu koje je sudu uputio 21. oktobra, Karadžić kaže da „sada imamo najgori mogući scenario, koji je trebalo da bude izbegnut po svaku cenu . . . najveći, najkompleksniji, najvažniji i najosetljiviji slučaj u dosadašnjoj istoriji Tribunala uskoro počinje bez adekvatne pripreme“.

Karadžić se brani samostalno i prethodno je zahtevao da početak suđenja bude odložen za deset meseci, tvrdeći kao ne raspolaže sa dovoljno vremena za pripremu dokaznog postupka. I procesno i žalbeno veće odbacili su taj zahtev.

U svom ovosedmičnom pismu Karadžić je rekao i da „nijedan advokat na ovom svetu ne bi mogao da pripremi odbranu u ovako kratkom roku“, te da se „neće pojaviti“ pred sudom na početku suđenja 26. oktobra.

„Čim budem spreman, sa zadovoljstvom ću o tome obavestiti [sudije] i [tužilaštvo] nekoliko sedmica unapred“, zaključio je Karadžić.

Iako je sud potvrdio da će suđenje svakako započeti 26. oktobra, ostaje da se vidi šta će sudije preduzeti ukoliko se Karadžić zaista ne bude pojavio.

Pravnici koji prate slučaj kažu da bi sudije, čak i ukoliko Karadžić kao vlastiti branilac ne bude prisutan, mogle da dozvole tužilaštvu da iznese uvodnu reč.

„U uvodnoj reči se ne iznose dokazi“, izjavio je Aleks Vajting (Alex Whiting), bivši tužilac Haškog tribunala i profesor prava na Univerzitetu Harvard. „Neće biti potrebno unakrsno ispitivanje i okrivljeni ne bi bio oštećen.“

Nakon uvodnih reči bi mogao da usledi prekid, ili bi – kaže Vajting – sudije naprosto mogle odlučiti da nastave bez Karadžića.

„Sudije bi mogle da odluče da [nepojavljivanje na sudu] predstavlja njegov sopstveni izbor i da se suđenje nastavi bez njega“, kazao je Vajting. „Iskušenje da se nastavi na taj način biće ogromno, jer su sudije rešene da ovo suđenje otpočne na vreme i efikasno.“

To pogotovo važi nakon onoga što se dogodilo za vreme suđenja bivšem srbijanskom predsedniku, Slobodanu Miloševiću, koji je tokom četvrte godine dokaznog postupka tužilaštva umro u zatvoru. I on se, poput Karadžića, samostalno branio u sudskom postupku u kojem je protiv njega bila podignuta izuzetno opsežna i složena optužnica.

„Tokom svog suđenja, Milošević je mnogo puta pokušao da preuzme poptunu kontrolu nad procesom koji se vodio protiv njega“, kaže Stefan Burgonj (Stephane Bourgon), branilac u Tribunalu. Sudije bi sada mogle da budu oštrije, kako im se ne bi dogodilo da izgube kontrolu nad suđenjem – kazao je on.

Međutim, ukoliko sudije nastave bez Karadžića, moraće da imenuju advokata koji će ga pred sudom zastupati – što je scenario koji bi mogao dovesti do dodatnih komplikacija i odlaganja.

„Ko god da se pojavi u ovoj fazi biće vrlo nezavidnoj situaciji, jer nije upućen u činjenice“, objašnjava Majkl Karnavas (Michael Karnavas), branilac u Tribunalu.

Kao neko ko je u periodu od 1992. do 1996. bio predsednik bosanske Republike Srpske (RS), Karadžić – otkako je u julu 2008., nakon 13 godina skrivanja, uhapšen u Beogradu – insistira na tome da se brani samostalno.

Tužioci nastoje da dokažu da je on politički odgovoran za masakr koji je u julu 1995. počinjen nad gotovo 8,000 bošnjačkih muškaraca i dečaka u Srebrenici.

Karadžić se tereti i za organizovanje snajperske i artiljerijske kampanje protiv grada Sarajeva, koja je trajala 44 meseca i u kojoj je poginulo skoro 12,000 civila.

Optužnica sadrži 11 tačaka, u kojima se okrivljenom pripisuje odgovornost i za zločine progona, istrebljenja, ubistva i prisilnog raseljavanja, koji su „doprineli ostvarivanju cilja – trajnog raseljavanja bosanskih Muslimana i Hrvata sa teritorije na koju su polagali pravo bosanski Srbi“.

Većina posmatrača su saglasni da bi nastavak suđenja bez Karadžića mogao da bude problematičan kada se u vidu imaju visoki rang okrivljenog i okolnost da se na ovaj slučaj dugo čekalo.

„Ukoliko se opredele da nastave u njegovom odsustvu, stvar će se više ticati percepcije i legitimnosti postupka“, izjavila je Dajana Mari Aman (Dianne Marie Aman), profesorka prava i direktorica kalifornijskog Međunarodnog pravnog centra.

Karnavas je rekao da – iako su obavezne da okrivljenom osiguraju pravično suđenje – sudije moraju da obezbede i da se „ostvari pravda“.

„Sa druge strane, ukoliko kljent odbija saradnju – šta treba da radimo?“, kaže on. „Da otključamo ćeliju i kažemo mu: ‘Bilo nam je veliko zadovoljstvo što ste došli i sada možete da idete?’“

Druga i verovatno najbolja mogućnost se, po rečima pravnika, ogleda u postizanju kompromisa s Karadžićem.

„Mislim da bi zaista trebalo da pregovaraju sa njim i [odrede] nekakvo minimalno odlaganje koje će biti prihvatljivo i njemu, i tužilaštvu, i rasporedu [suda]“, kaže Burgonj.

Vajting dodaje da bi Karadžićevo učešće odgovaralo svim zainteresovanim stranama.

„U interesu je svih – u interesu tužilaštva, interesu odbrane i interesu sudija – da Karadžić sudeluje na suđenju i da bude efikasno zastupan, svedjedno da li samostalno ili od strane nekog drugog“, kaže Vajting. „Ukoliko to bude moguće, radi se o nečemu što bi svi želeli.“

Međutim, u ovom je trenutku neizbežno značajno odlaganje – kaže Kevin Jon Heller (Kevin Jon Heller), jedan od Karadžićevih pravnih savetnika i viši predavač pravnog fakulteta u Melburnu.

Pošto je Karadžić najpre zahtevao desetomesečno odlaganje, svako ugovoreno odlaganje će verovatno trajati najmanje nekoliko meseci – kaže on. Osim toga, ukoliko sud bude odlučio da imenuje advokata za ovaj slučaj, njemu ili njoj će takođe biti neophodno izvesno vreme za pripremu.

„Ne vidim scenario po kojem bi suđenje moglo da počne pre 2010. godine“, izjavio je Heller.

Rachel Irwin i Simon Jennings izveštavaju za IWPR iz Haga.

Location: Bosnia and Herzegovina

Topic: International justice
War crimes

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/karad%C5%BEi%C4%87-ne%C4%87e-prisustvovati-po%C4%8Detku-su%C4%91enja>